

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoPr/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	1423208706
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1423208706.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Pplk. Mgr. G. Ď.A., narodený dňa XX. X. XXXX, L., Š. Č.. XA, zastúpeného: JUDr. Peter Kubina, advokát, Bratislava, Bottova č. 2A, vedúci organizačnej zložky zahraničného združenia Dentons Europe CS LLP, organizačná zložka, Bratislava, Bottova č. 2A, IČO: 36 861 391, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 42Cos/3/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2024 sp. zn. 15Co/12/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zo dňa 19. decembra 2023 č. k. 42Cos/3/2023-66 zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (výrok I.), ktorým sa žalobca (bez podania žaloby vo veci samej) domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 25/2023, zo dňa 21. 11. 2023, personálneho rozkazu riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č. 48/2023, zo dňa 28. 11. 2023 a personálneho rozkazu riaditeľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre č. 477/2023, zo dňa 30. 11. 2023, voči žalobcovi; žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

1.1. Prvoinštančný súd napadnuté rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, ods. 2, § 326 ods. 1, ods. 2, § 328, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1, ods. 2, § 336 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 7 ods. 1, ods. 8 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane oznamovateľov“), § 2a ods. 1, ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe policajtov“), § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 až 3 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v

niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“) dôvodiť tým, že podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné vyhovieť a dosiahnuť ním trvalú úpravu pomerov sporových strán. Vzhľadom na závery rozhodnutí súdu v obdobných veciach uzavrel, že preskúmavanie porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nie je vecou, ktorú je možné vykonať len na základe jediného podania žalobcu v rámci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a ani neodkladné opatrenie nariadené civilným súdom nie je opravným prostriedkom proti personálnemu rozkazu. Konštatoval, že žalobca žiadal súd o poskytnutie ochrany inštitútom neodkladného opatrenia v antidiskriminačnom spore, v rámci ktorého sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia a personálnych rozkazov, ktoré bližšie špecifikoval v texte návrhu.

1.2. Uvedené odôvodnil porušením zásady rovnakého zaobchádzania zo strany žalovaného, ktoré spočíva v priamej diskriminácii oproti iným osobám v obdobnej právnej situácii (oproti iným oznamovateľom protispoločenskej činnosti) tým, že žalovaný nezískal predchádzajúci súhlas Úradu na ochranu oznamovateľov (ďalej len „Úrad“), ktorý vyžaduje § 7 ods. 1 zákona na ochranu oznamovateľov na uskutočnenie pracovnoprávných úkonov. Žalobcovi bola organizačným opatrením ministra vnútra Slovenskej republiky najskôr zrušená funkcia zástupcu riaditeľa útvaru a súčasne riaditeľ odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii útvaru ochrannej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby podľa § 35 ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov dňom 1. 12. 2023 a v nadväznosti na to bol personálnym rozkazom riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č. 48 dňom 30. 11. 2023 odvolaný z funkcie zástupcu riaditeľa útvaru a súčasne riaditeľ odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii útvaru ochrannej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby podľa § 35 ods. 9 zákona o štátnej službe policajtov a dňom 1. 12. 2023 preložený na výkon služby na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona o štátnej službe policajtov a následne bol personálnym rozkazom riaditeľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre č. 477 ustanovený do funkcie vyšetrovateľa 1. oddelenia vyšetrovania odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre, služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 33 ods. 1 zákona o štátnej službe policajtov a zaradený do 6. platovej triedy podľa § 85 ods. 1 a ods. 5 zákona o štátnej službe policajtov. Uvedené sa malo udiať aj napriek tomu, že s týmito pracovnoprávnymi úkonmi nesúhlasil a opatrením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „ÚŠP“) sp. zn. VII/2 Gv 63/22/1000-65, zo dňa 5. 10. 2023, teda niekoľko týždňov pred vydaním pracovnoprávných úkonov mu bola poskytnutá ochrana oznamovateľa, ktorý podal kvalifikované oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti v rozsahu uvedenom v § 7 zákona o ochrane oznamovateľov. Nakoľko na uvedené pracovnoprávne úkony nebol udelený predchádzajúci súhlas Úradu, o ktorý žalovaný ani nepožiadaval, mal žalobca za to, že uvedeným postupom došlo k porušeniu zásad o rovnakom zaobchádzaní v porovnaní s inými oznamovateľmi protispoločenskej činnosti.

1.3. Na základe týchto skutočností konajúci súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca skutkovo odôvodnil svoj nárok titulom porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v rámci výkonu štátnej služby policajtov, ktorí majú zároveň status oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Dôvodil, že v rámci takejto (antidiskriminačnej - poznámka odvolacieho súdu) žaloby môže žalobca žiadať, aby ten, kto nedodržiaval zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie; ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená. Na konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa síce vzťahuje Civilný sporový poriadok, avšak ustanovenia antidiskriminačného zákona majú pred uplatňovaním civilného kódexu prednosť. Antidiskriminačné spory predstavujú osobitnú kategóriu sporov v civilnom súdnom konaní s ochranou slabšej strany, pre ktoré sú charakteristické procesné odklony. Medzi osobitnosťami antidiskriminačných sporov nepochybne patrí aj prenesenie dôkazného bremena v prospech žalobcu a uplatňovanie vyšetrovacieho princípu. Žalovaný má v antidiskriminačnom konaní povinnosť tvrdenia, kedy musí preukázať, že k porušeniu zásad rovnakého zaobchádzania nedošlo. Ak žalovaný neposkytne dostatok tvrdení vyvracajúcich namietané porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, má sa za to, že diskriminácia bola preukázaná. Vyšetrovací princíp zasa predpokladá zvýšenú aktivitu súdu pri

obstarávaní dôkazných prostriedkov, avšak len v prípadoch dôkaznej núdze pre rozhodnutie vo veci samej. Uvedené osobitosti jednoznačne naznačujú, že v antidiskriminačnom spore nemožno rozhodnúť bez vyjadrenia protistrany a bez vykonania dokazovania. Naproti tomu, o neodkladnom opatrení súdy rozhodujú v skrátanom procese a výlučne len na základe tvrdení žalobcu obsiahnutých v návrhu. Neodkladné opatrenie súd nariadi v prípade, že má za osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. V rámci rozhodovania o neodkladnom opatrení dochádza k odlišnej miere zisťovania skutkového stavu. Na rozdiel od základného konania, ktoré býva zavŕšené rozsudkom, je postačujúce len osvedčenie relevantných skutočností a nie ich preukázanie. Súd nevykonáva dokazovanie na pojednávaní za súčasného dodržania kontradiktórnosti konania. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal rozhodnutia vo veci samej, čo aj sám vo svojom návrhu deklaroval tým, že jeho nariadením je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, a preto nie je po nariadení neodkladného opatrenia potrebné iniciovať konanie vo veci samej. Neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samú. K uvedenej procesnej situácii môže dôjsť v prípade podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba. Súd však musí vždy individuálne vyhodnotiť, či povaha prejednávanej veci pripúšťa nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia z hľadiska totožnosti výrokov, pričom s prihliadnutím na § 330 ods. 2 CSP nemožno abstraktne vymedziť, ktoré subjektívne nároky svojou povahou pripúšťajú nariadenie neodkladného opatrenia s výrokom totožným vo veci samej.

1.4. Vzhľadom na uvedené sa súd prvej inštancie pri posudzovaní splnenia podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia zaoberal aj oprávnenosťou požiadavky žalobcu na trvalú úpravu pomerov strán formou neodkladného opatrenia. Uzavrel, že nároku žalobcu tak ako bol ním uplatnený, nie je možné poskytnúť ochranu formou inštitútu neodkladného opatrenia, ktorého výrok by bol totožný s výrokom vo veci samej z dôvodu, že vzhľadom na osobitosti antidiskriminačných sporov, ako aj komplexnosť prejednávanej veci, nemôže takýto spor rozhodnúť neodkladným opatrením konzumujúcim rozhodnutie vo veci samej len na základe jedného podania žalobcu bez toho, aby mal k dispozícii aj vyjadrenie protistrany. V antidiskriminačných sporoch musí byť vždy poskytnutý priestor žalovanému, čo jednoznačne vyplýva aj z § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona. Na rozhodnutie v sporoch týkajúcich sa porušenia zásad rovnakého zaobchádzania nepostačuje len tvrdenie žalobcu obsiahnuté v žalobe, resp. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o tom, že k takémuto porušeniu došlo, ale súd má povinnosť poskytnúť priestor žalovanému, aby takéto tvrdenia žalobcu vyvrátil a až na základe takéhoto vyjadrenia rozhodnúť o tom, či k porušeniu zásad o rovnakom zaobchádzaní došlo alebo nie. Súd má tak zákonnú povinnosť v antidiskriminačných sporoch nariadiť pojednávanie a vykonať na ňom plnohodnotné dokazovanie za účelom preukázania žalobcom tvrdených skutočností. V kontexte uvedeného teda nie je dostačujúce len osvedčenie založené na jednostrannom tvrdení sporovej strany.

1.5. Čo sa týka personálnych rozkazov a organizačného opatrenia, ktoré žalobca považoval za diskriminačné pracovnoprávne úkony, súd prvej inštancie poznamenal, že služobný pomer príslušníkov Policajného zboru funguje na princípe subordinácie, ktorý je typický pre oblasť verejného práva. Personálny rozkaz alebo organizačné opatrenie potom nie je možné považovať za pracovnoprávny úkon, ale je aktom vydávaným podľa príslušných ustanovení zákona o štátnej službe policajtov, teda individuálnym správnym aktom. Na doplnenie uviedol, že služobný pomer príslušníka Policajného zboru, ktorý sa primárne spravuje zákonom o štátnej službe policajtov, nemožno označiť za pracovnoprávny pomer, tak ako ho vo svojom návrhu a doplneniach označil žalobca. Uvedený názor je možné vidieť aj v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého ...“sa príslušné ustanovenia zákona o štátnej službe policajtov vždy s ohľadom na osobitný charakter služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru, keďže právna povaha takéhoto služobného pomeru odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci, potreba pevného začlenenia policajta do orgánu verejnej moci a účasť na jej výkone, čo zvyrazňuje skutočnosť, že nemožno hovoriť o modifikácii súkromnoprávneho pomeru, ale o špecifickom štátno-zamestnaneckom pomere verejného práva, ktorého právna úprava má formu kódexu“ (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 515/2016-19, zo dňa 23. 6. 2016). Ak aj strana osvedčí existenciu nároku, ako aj skutočnosti odôvodňujúce potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, je nutné, aby boli splnené aj nasledovné predpoklady nariadenia neodkladného opatrenia, a to princíp efektívnosti, princíp proporcionality a skutočnosť, že navrhovaným opatrením nebude vytvorený nenávratný stav. Súd prvej inštancie bol názoru, že princíp proporcionality v danej veci nebol naplnený, nakoľko vydaním takéhoto neodkladného

opatrenia by sa vo výraznej miere obmedzila ochrana oprávnených záujmov žalovanej strany, keďže súd je povinný zabezpečiť nielen súdnu ochranu strany žalujúcej, ale aj žalovanej. Neodkladné opatrenie má mať dočasný charakter a uložené obmedzenie nemôže mať za následok vznik nenávratného stavu. Nenávratný stav je možné vytvoriť len rozhodnutím vo veci samej tzv. meritórnym rozhodnutím, avšak iba vtedy, ak to povaha veci pripúšťa, o čo v prejednávanej veci nejde. Z toho dôvodu je vylúčené, aby súd neodkladným opatrením s limitovaným časovým trvaním navodil nezvratný stav, ktorý bude pretrvávať aj potom, ako uplynutím času toto neodkladné opatrenie zanikne.

1.6. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie právne podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP a žalovanému náhradu trov konania nepriznal dovodiac, že žalobca bol v konaní neúspešný, preto by mal nahradiť trovy konania žalovanému, ktorému v konaní žiadne trovy nevznikli, pričom zároveň prihlídal aj na hospodárnosť konania, keďže na základe § 262 ods. 2 CSP by bolo potrebné po právoplatnosti tohto uznesenia vydať samostatné rozhodnutie o výške náhrady trov konania a nakoľko žalovanému trovy konania nevznikli, nebolo by mu možné titulom ich náhrady žiadnu sumu priznať.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. marca 2024 sp. zn. 15Co/12/2024 uznesenie Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 19. decembra 2023 č. k. 42Cos/3/2023-66 potvrdil (I. výrok) a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II. výrok).

2.1. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. c), d), § 329 ods. 1, § 329 ods. 2 CSP a vecne tým, že okrem osvedčenej potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, je základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana navrhovaným neodkladným opatrením. Vzhľadom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia sa pre účely rozhodnutia o návrhu na jeho nariadenie dokazovanie zásadne nevykonáva a za dostatočné (preto) treba považovať osvedčenie rozhodujúcich skutočností, ktoré zakladajú splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to minimálne do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti, nakoľko pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V sporovom konaní je pritom súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia viazaný opisom rozhodujúcich skutočností navrhovateľa neodkladného opatrenia a v tejto súvislosti musí mať na zreteli aj účel, ktorý sa má podľa návrhu nariadením neodkladného opatrenia dosiahnuť. Súčasne je súd viazaný petitom neodkladného opatrenia obsiahnutým v návrhu. Nárok, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť predbežná ochrana, možno považovať za osvedčený, iba ak navrhovateľ tvrdí, že je jeho nositeľom a súčasne osvedčí aspoň pravdepodobnosť jeho existencie. Potrebu dočasnej úpravy pomerov možno považovať za osvedčenú, iba ak navrhovateľ neodkladného opatrenia v tomto smere tvrdí dostatok relevantných skutočností a súčasne ponúkne aspoň v minimálnom rozsahu dôkazy, z ktorých vyplýva, že tu existuje hrozba takého konania povinnej osoby, ktorej je nevyhnutné zabrániť nariadením neodkladného opatrenia. Ak aj sú vyššie uvedené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia formálne naplnené, súd je povinný zaoberať sa tiež tým, či jeho nariadeniu nebráni iná prekážka.

2.2. V predmetnej veci žalobca žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zdržať sa voči žalobcovi uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia ministra vnútra Slovenskej republiky, personálneho rozkazu riaditeľa Úradu inšpekčnej služby a personálneho rozkazu riaditeľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len „PZ“) v Nitre. Splnenie predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca odvodzoval od tvrdenia, že uvedenými internými aktami (žalobcom označenými ako pracovnoprávne úkony žalovaného) bol dňom 1. 12. 2023 bez predchádzajúceho súhlasu Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti odvolaný z funkcie zástupcu riaditeľa útvaru a súčasne riaditeľa odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii útvaru ochrannej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby (z dôvodu zrušenia tejto funkcie na základe predchádzajúceho organizačného opatrenia ministra vnútra Slovenskej republiky) a následne bol preložený na výkon služby na Okresné riaditeľstvo PZ v Nitre do funkcie vyšetrovateľa 1. oddelenia vyšetrovania odboru kriminálnej polície so zaradením do 6. platovej triedy, a to napriek tomu, že opatrením ÚŠP sp. zn. VII/2 Gv 63/22/1000-65, zo dňa 5. 10. 2023, mu bola poskytnutá ochrana podľa § 7 zákona o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Uvedené skutočnosti neboli medzi stranami sporné a existovali aj v čase vydania napadnutého uznesenia. Žalobca tvrdil, že jeho právnym

nárokom je ochrana pred vykonávaním pracovnoprávneho úkonu žalovaným, ktorý ako chránený oznamovateľ považoval za neplatný. Svoj nárok právne opieral o ustanovenia § 7 ods. 8 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti (ďalej len „zákon o ochrane oznamovateľov“), § 2a ods. 1 a ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru (ďalej len „zákon o štátnej službe policajtov“) a ustanoveniami § 9 ods. 2 a § 11 ods. 3 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“). Podľa tvrdení žalobcu bolo predmetom sporu a podstatnou predbežnou otázkou, ktorú mal posúdiť súd v tomto konaní, či žalovaný mohol vydať sporné interné akty, keď mal status chráneného oznamovateľa. V takom prípade bol žalovaný povinný získať predchádzajúci súhlas Úradu s odvolaním z funkcie, resp. s preložením žalobcu a v prípade, že žalovaný tento súhlas nezískal, takýto pracovnoprávny úkon je jednak neplatný a jednak porušuje zásadu rovnakého zaobchádzania. Podľa jeho názoru je pre poskytnutie takejto ochrany pred diskriminačným konaním žalovaného postačujúce osvedčiť, že tieto pracovnoprávne úkony boli vydané bez predchádzajúceho súhlasu Úradu na ochranu oznamovateľov.

2.3. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočne nevyjadril k otázke právomoci súdu, odvolací súd poukazujúc na záver bodu 29. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, kde súd prvej inštancie konštatoval, že dospel k záveru, že predmetom nároku žalobcu je skúmanie porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v rámci výkonu štátnej služby policajtov, ktorí majú zároveň status oznamovateľ protispoločenskej činnosti. Len okrajovo posúdil charakter sporných interných aktov (v bode 35. odôvodnenia napadnutého uznesenia), pričom bolo potrebné uznať argumentáciu žalobcu, že súd prvej inštancie sa svojej právomoci (ako civilného súdu), resp. „konkurencií“ civilného a správneho súdnictva osobitne nevenoval, avšak tým, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol, nespochybnil názor žalobcu a priznal, že má právomoc vo veci konať a o návrhu rozhodnúť. V tomto smere odvolací súd doplnil nasledovné: Nakoľko ide o civilný spor, v ktorom sa žalobca s poukazom na § 2a ods. 1 a ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov v spojení s § 9 ods. 2 a § 11 ods. 3 antidiskriminačného zákona svojím návrhom domáhal ochrany pred diskrimináciou, pričom v konaní o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia (správnych rozhodnutí) sa osoba dotknutá diskrimináciou domáhať nárokov vyplývajúcich priamo z § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona nemôže, odvolací súd zhodne so žalobcom dospel k záveru, že na prejednanie predmetného návrhu je daná právomoc súdu podľa Civilného sporového poriadku a neobstoí preto argumentácia žalovaného, že prejednávanie antidiskriminačných sporov príslušníkov Policajného zboru patrí do právomoci správnych orgánov, resp. správneho súdu. V tomto smere bolo potrebné vychádzať aj z právnych záverov vyslovených v uznesení kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SKomp/6/2021, zo dňa 8. 12. 2021, ktorých správnosť bola opakovane potvrdená aj ďalšími (neskoršími) rozhodnutiami daného kompetenčného senátu (napr. uznesenia sp. zn. 1SKomp/31/2022 alebo sp. zn. 1SKomp/34/2022). Odvolací súd však považoval za nedôvodnú odvoláciu námietku žalobcu, podľa ktorej mu súd prvej inštancie odmietnutím právomoci na rozhodnutie o požadovanom neodkladnom opatrení odoprel prístup k súdu, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. Prvoinštančný súd sa totiž podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia riadne zaoberal z hľadiska jeho vecnej opodstatnenosti, pričom zamietnutie návrhu samé osebe nemôže predstavovať zásah do práv žalobcu, keď súčasťou práva na prístup súdu ani práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na vyhovie podanému návrhu. Rovnako však za porušenie práva na súdnu ochranu nemožno považovať postup súdu, ktorý odmietne vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že nariadením požadovaného neodkladného opatrenia by podľa jeho právneho názoru zasiahol do kompetencie iného orgánu verejnej moci. Odvolací súd v tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na to, že treba dôsledne rozlišovať na jednej strane právomoc ako podmienku konania podľa Civilného sporového poriadku a na strane druhej rozsah kompetencií (právomoci v širšom zmysle slova) civilného súdu nariadiť neodkladným opatrením určitú povinnosť, zákaz, či iné obmedzenie v prípade, ak by sa obsah takéhoto rozhodnutia dostal do kolízie s právnym priestorom, ktorý je vzhľadom na právnymi normami stanovený kompetenčný rámec vyhradený inému subjektu.

2.4. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo sporu o tom, že žalobcovi, aj ako príslušníkovi Policajného zboru Slovenskej republiky, patrí ochrana podľa antidiskriminačného zákona s odkazom na § 2a ods. 1, ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov, ako aj ochrana podľa zákona o ochrane oznamovateľov (§ 2

písm. e)). Vzhľadom na skutkové tvrdenia žalobcu týkajúce sa diskriminácie súvisiacej s namietaným porušením zákona o ochrane oznamovateľov, bolo potrebné sa zaoberať splnením predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia tiež z hľadiska porušenia antidiskriminačného zákona. Z dikcie tohto právneho predpisu vyplýva, že zamestnanec, ktorý urobil oznámenie o protispoločenskej činnosti na svojom pracovisku, sa môže domáhať ochrany prostredníctvom antidiskriminačného zákona (§ 9 a nasl. antidiskriminačného zákona), ktorý za dôvod diskriminácie považuje i podanie oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. To platí aj v prípade príslušníkov policajného zboru, ktorí nie sú z uvedeného režimu vyňatí. Žalobca vzhliadal diskrimináciu jeho osoby zo strany žalovaného v tom, že ho žalovaný personálnymi rozkazmi (v spojení s organizačným opatrením) zbavil funkcie zástupcu riaditeľa útvaru a súčasne riaditeľa odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii útvaru ochrannej služby a prevencie Úradu inšpekčnej služby a následne ho preložil na výkon služby mimo Bratislavy bez toho, aby bol na tieto (pracovnoprávne) úkony udelený predchádzajúci súhlas Úradu na ochranu oznamovateľov v zmysle § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov, čo má za následok neplatnosť týchto pracovnoprávnych úkonov podľa § 7 ods. 8 zákona o ochrane oznamovateľov. Samotný (tvrdený) rozpor konania žalovaného so zákonom však nemôže bez ďalšieho predstavovať nerovnaké zaobchádzanie a nezakladá splnenie podmienok na vznik práva domáhať sa upustenia od diskriminačného konania, nápravy protiprávneho stavu a primeraného zadost'učinenia podľa antidiskriminačného zákona. Žalobcom tvrdený nezákonný postup žalovaného spočívajúci v neudelení súhlasu Úradu na ochranu oznamovateľov, môže mať za následok neplatnosť takéhoto úkonu, avšak ho nemožno považovať za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, preto samotné vydanie personálnych rozkazov bez predchádzajúceho súhlasu Úradu na ochranu oznamovateľov nemôže predstavovať diskriminačné konanie. Zároveň však považoval odvolací súd za potrebné poukázať na to, že v každom antidiskriminačnom spore je v prvom rade na žalobcovi tvrdiť, že na základe pravdepodobnosti skutočností možno usúdiť, že došlo k namietanému diskriminačnému konaniu. Ak je táto podmienka splnená, je to žalovaný, kto musí poskytnúť objektívne zdôvodnenie namietaného rozdielného zaobchádzania. Navrhujúca strana teda musí preukázať „na prvý pohľad“ prípad diskriminácie, teda že s ňou bolo zaobchádzané rozdielne pre niektorý z diskriminačných dôvodov. Uvedená zásada je premietnutá do ustanovenia § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona, podľa ktorého je žalovaný povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Žalobcovi preto postačuje z hľadiska splnenia svojej povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, aby v žalobe uviedol skutočnosť, z ktorých možno na prvý pohľad (prima facie) dôvodne usudzovať porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a ďalej je už na žalovanom, aby v spore preukazoval, že postupom namietaným žalobcom nedošlo z jeho strany k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. V posudzovanej veci však žalobca v návrhu ani netvrdil, že by s ním bolo zaobchádzané rozdielne oproti iným príslušníkom policajného zboru pre tvrdený diskriminačný dôvod - podanie oznámenia o závažnej protispoločenskej činnosti, pričom v tomto smere neponúkol súdu prvej inštancie ani žiadne relevantné dôkazy. Naviac, žalovaný ani neidentifikoval skupinu, s ktorou sa zaobchádzalo rozdielne a nevysvetlil ani neosvedčil porovnateľnosť svojej situácie so situáciou danej skupiny. Zjednodušene povedané, je potrebné, aby existovali dve skupiny v porovnateľnej situácii, s ktorými je zaobchádzané rozdielne. Žalobca na opodstatnenosť svojich tvrdení o diskriminačnom konaní neuviedol, že by sa s ním z dôvodu podania oznámenia zaobchádzalo horšie ako s niekým iným, kto tento dôvod nemá a je v rovnakej či porovnateľnej situácii a neoznačil iné osoby v porovnateľnej situácii, s ktorými by bolo zaobchádzané odlišne, teda výhodnejšie. Na základe tvrdení strán a predložených listinných dôkazov potom nebolo možné dostatočne spoľahlivo usúdiť, že zo strany žalovaného došlo k diskriminačnému konaniu vydaním personálnych rozkazov a organizačného opatrenia z dôvodu vykonania oznámenia o protispoločenskej činnosti žalobcom, resp. či vydaním týchto interných aktov nedošlo zo strany žalovaného len k realizácii zámeru organizačných a systemizačných zmien v rámci štruktúry policajného zboru.

2.5. Odvolací súd prihliadol na argumentáciu žalovaného, ktorý poskytol objektívne zdôvodnenie namietaného konania, keď s odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 515/2016 poukázal na to, že právnym základom vydania sporných personálnych rozkazov bolo ustanovenie § 35 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe policajtov, ktorý mu ako nadriadenému ukladá povinnosť (bez výnimky) policajta odvolať z doterajšej funkcie a nasledujúcim dňom ho ustanoviť do

novej funkcie v prípade, že je zrušená doterajšia funkcia policajta a je vytvorená nová funkcia s iným popisom činnosti. Ak by policajt po prevedení, prípadne preložení nebol ustanovený do žiadnej z funkcií v rámci určenej a schválenej systemizácie, takýto postup žalovaného ako nadriadeného by bol v rozpore so zákonom. Žalovaný podľa názoru odvolacieho súdu náležite osvedčil, že práve uvedené zákonné dôvody boli podkladom pre vydanie personálnych rozkazov. Postup podľa § 35 zákona o štátnej službe policajtov voči žalobcovi nemá žiadnu príčinnú súvislosť s oznámením žalobcu podľa zákona o ochrane oznamovateľov. Preto sa odvolaciemu súdu javila logickejšou argumentácia žalovaného, že vydaním sporných interných aktov došlo zo strany žalovaného len k realizácii zámeru organizačných a systemizačných zmien v rámci štruktúry policajného zboru. V danom prípade tak nebolo pre účely neodkladného opatrenia dostatočne presvedčivo osvedčené, že dôvodom vydania uvedených interných aktov žalovaným bolo podanie oznámenia o protispoločenskej činnosti žalobcom. Žalovaný správne konštatoval, že účelom ochrany podľa zákona o ochrane oznamovateľov je ochrana zamestnanca ako oznamovateľa protispoločenskej činnosti voči zamestnávateľovi, ku ktorému je zamestnanec vo vzťahu podriadenosti. Oznámenie žalobcu nesmerovalo priamo proti žalovanému, resp. nadriadenému žalobcovi, potom nemožno považovať za dostatočne osvedčené tvrdenie žalobcu o úmysle žalovaného priamo diskriminovať žalobcu z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti. Bol preto nepochybne namieste záver vyslovený súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia, že preukázanie žalobcom tvrdeného diskriminačného konania zo strany žalovaného presahuje rámec dokazovania v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd konštatoval, že pokiaľ sa žalobca domáhal ochrany podľa antidiskriminačného zákona, neosvedčil dôvodnosť nároku, ktorému požadoval navrhovaným neodkladným opatrením poskytnúť súdnu ochranu, a to má taktiež za následok nespĺnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v danej veci.

2.6. Najpodstatnejšou časťou dôvodnosti uplatneného nároku sa však odvolaciemu súdu javilo skúmanie splnenia predpokladov úspešného nariadenia neodkladného opatrenia (§ 325 ods. 1 CSP), najmä osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov sporových strán, ktorej nesprávne právne posúdenie žalobca vytkol súdu prvej inštancie s tým, že mu nie je jasné, ako inak a ako viac mohol ešte osvedčiť potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Okrem opakujúcich sa skutkových tvrdení týkajúcich sa údajného diskriminačného konania zo strany žalovaného, snažiac sa osvedčiť splnenie tohto predpokladu žalobca argumentoval tým, že výkon organizačného opatrenia a personálnych rozkazov voči nemu má na jeho osobu (a prostredníctvom neho aj na jeho rodinu) obzvlášť nepriaznivé účinky a ktoré úkony považuje za zákonom o ochrane oznamovateľov zakázané odvetné opatrenia žalovaného. Odvetné opatrenia vzhladal v tom, že došlo k zrušeniu práve jeho doterajšej funkcie a jeho odvolaniu z tejto funkcie, že došlo k jeho preradeniu na nižšiu pozíciu, že došlo k zmene jeho miesta výkonu práce a že došlo k zníženiu jeho služobného platu. Tvrdenie žalobcu, že žalovaným vydané interné akty sú odvetnými opatreniami žalovaného voči jeho osobe vykonanými v rozpore s ustanoveniami zákona na ochranu oznamovateľov, boli neopodstatnenou domnienkou, ktorá je v rozpore s obsahom rozporovaných personálnych rozkazov, keďže nateraz nie je preukázané, že žalovaný „len“ nepostupoval v zmysle zákona o štátnej službe policajtov. Ako vyplýva zo záveru vysloveného nielen Ústavným súdom Slovenskej republiky, ale aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky (rozsudok sp. zn. 6Sžo/27/2016, zo dňa 12. 7. 2017), policajný zbor je vojenský organizovaný zbor a ako nadriadený je oprávnený posúdiť v rámci organizačných zmien v prípade zrušenia doterajšej funkcie príslušníka policajného zboru potrebu zaradenia príslušníka na konkrétnu funkciu na konkrétnom mieste v závislosti od potrieb policajného zboru.

2.7. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že pojem bezodkladnosti zákon priamo nedefinuje; je potrebné ho vykladať tak, že zo stavu, aký tu existuje, žalobcovi bezprostredne hrozí škoda, napríklad tým, že zamestnancovi nie je vyplácaná ani časť pracovnej odmeny (nie znížená odmena) a v dôsledku tohto výpadku sa dostáva do hmotnej núdze, t. j. ide o bezprostredné ohrozenie takých jeho práv, kde bez zásahu zo strany súdu hrozí do budúcnosti bezprostredne negatívny (až nenapraviteľný) následok prejavujúci sa priamo na právach žalobcu, súčasne ohrozujúci jeho existenciu. V danej veci žalobca však zníženie svojho platu neuviedol ani len odhadom (ako napríklad v konaní vedenom totožným senátom pod sp. zn. 15Co/15/2023). Ak teda žalobca odôvodnil potrebu bezprostrednej úpravy pomerov znížením jeho príjmu bez preukázania bezprostrednej hrozby, že sa neodvrátiteľne a trvalo ocitne v stave hmotnej núdze, bolo potrebné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že absentuje osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov ako nevyhnutného predpokladu pre nariadenie požadovaného

neodkladného opatrenia. Odvolací súd znova pripomenul, že skutočnosť, či vydaním sporných personálnych rozkazov a organizačného opatrenia došlo k zákonnému a organizačnými zmenami odôvodnenému zrušeniu práve žalobcovej doterajšej funkcie, jeho odvolaniu z tejto funkcie a následnému preradeniu na nižšiu pozíciu spojenej so zmenou miesta výkonu práce, bude predmetom prieskumu v rámci správneho súdnictva tak, ako žalobca aj avizoval.

2.8. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Z obsahu spisu ale vyplývalo, že žalovanému žiadne trovy nevznikli (ani si ich neuplatnil), preto v súlade s čl. 4 ods. 2 a čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, odvolací súd žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, a to podľa § 420 písm. f) CSP. Po opise priebehu konania, predovšetkým polemizoval s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia resp. kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci. Podstata žalobcových námietok dielčie i súhrnne spočívala v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom pri opakovanom tvrdení žalobcu, že v posudzovanej veci došlo k jeho diskriminácii a že rozhodnutím odvolacieho súdu bol vylúčený zo súdnej ochrany. V tejto súvislosti ďalej namietal nesprávnu interpretáciu zákonných ustanovení a arbitrárnu interpretáciu judikatúry Súdneho dvora EÚ a ESLP. V podstatnom, pre účely dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že v rozpore s ustanoveniami § 374 CSP odvolací súd listom zo dňa 27. marca 2024 doručil žalobcovi vyjadrenie žalovaného k odvolaniu zo dňa 19. februára 2024 (žalobcovi doručené dňa 11. apríla 2024) bez možnosti vyjadriť sa (zaslať súdu repliku) k tomuto vyjadreniu. Žalobca aj bez riadnej výzvy zaslať odvolaciemu súdu odvolaciu repliku, ktorá bola v zákonnej lehote desať dní doručená odvolaciemu súdu dňa 18. apríla 2024, na odvolaciu repliku žalobcu odvolací súd však neprihliadol (ako to aj sám odvolací súd konštatoval v bode 4 odôvodnenia Napadnutého uznesenia), čím odoprel žalobcovi právo na uskutočnenie jemu patriacich procesných práv a prístup k súdnej ochrane, na ktorú má podľa zákona nárok, čím je naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd na základe arbitrárnych a nepreskúmateľných dôvodov odoprel žalobcovi prístup k súdnej ochrane, na ktorú má ako chránený oznamovateľ závažnej protispoločenskej činnosti právo. Závery odvolacieho súdu sú nesprávne, a to predovšetkým preto, že úplne ignorujú, resp. obsahovo vyprázdňujú § 2a ods. 1 a 3 zákona o štátnej službe policajtov a § 9 ods. 2 a § 11 ods. 3 antidiskriminačného zákona s bodom 96 preambuly a čl. 21 ods. 6 Smernice. Príslušníci Policajného zboru majú zákonom garantovaný nárok na súdnu ochranu pred porušovaním zásady rovnakého zaobchádzania v služobnom pomere, pričom kompetentným orgánom na poskytnutie tejto súdnej ochrany je výlučne civilný súd v rámci civilného sporového konania. Žiadny iný súd (a osobitne správny súd) totiž nemá právomoc a ani kompetenciu poskytnúť žalobcovi právnu ochranu vyplývajúcu z § 2a ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov v spojení s § 9 ods. 2 a 3 a § 11 ods. 2 a 3 antidiskriminačného zákona a bodu 96 preambuly a čl. 21 ods. 6 Smernice. Žalobca sa návrhom nedomáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia personálneho rozkazu (čo patrí do právomoci správnych súdov), ale domáha sa výlučne toho, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania a „ak je to možné, napravil protiprávny stav“; teda právnej ochrany, ktorej sa žalobca môže domáhať jedine podľa § 2a ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov v spojení s § 9 ods. 2 a 3 antidiskriminačného zákona, a ktorej poskytnutie patrí podľa § 11 ods. 3 antidiskriminačného zákona do výlučnej právomoci civilných súdov podľa CSP. Napadnuté uznesenie v nadväznosti na prvoinštančné uznesenie, teda porušuje právo žalobcu na súdnu ochranu v podobe odmietnutia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), čo je jedna z najzávažnejších foriem porušenia práva na spravodlivý proces. Tieto ústavne neudržateľné závery súdov vedú k vylúčeniu en bloc všetkých príslušníkov Policajného zboru z ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti (a rovnako aj príslušníkov iných podobných verejných zborov), a to napriek tomu, že slovenský ani európsky zákonodarcia tieto osoby z ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti v žiadnom prípade nevylúčili. V služobnom pomere príslušníka Policajného zboru (a rovnako iných podobných verejných zborov) sa totiž všetky podstatné pracovnoprávne úkony realizujú formou personálnych rozkazov. Nezákonné konanie žalovaného, ktorým odníma subjektívne právo žalobcu vyplývajúce z jeho postavenia chráneného oznamovateľa predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Odvolací súd svojvoľným spôsobom posudzoval porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, a to vo všeobecnosti,

ako aj v žalobcovom prípade. Odvolací súd totiž tvrdil, že konanie zamestnávateľa (žalovaného) so zamestnancom (žalobcom), ktoré je v rozpore so zákonom nemôže bez ďalšieho predstavovať nerovnaké zaobchádzanie a nezakladá splnenie podmienok na vznik práva domáhať sa upustenia od diskriminačného konania, nápravy protiprávneho stavu a primeraného zadost'učinenia podľa antidiskriminačného zákona. Uvedené tvrdenie je podľa názoru dovolateľa neprípustné a ústavne neudržateľné. Ak totiž zamestnávateľ (žalovaný) zaobchádza so svojim zamestnancom tak, že mu nezákonne odníme subjektívne právo, ktoré mu zákon priznáva vzhľadom na jeho špecifické postavenie, dopúšťa sa tým nerovnakého zaobchádzania s týmto zamestnancom oproti zamestnancom, ktorým toto subjektívne právo prislúcha. Nezákonný postup žalovaného spočívajúci v neudelení súhlasu Úradu podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov nepochybne porušuje zásadu rovnakého zaobchádzania, nakoľko (i) žalovaný týmto zaobchádza so žalobcom menej priaznivo, ako by sa v súlade so zákonom a legitímnymi očakávaniami žalobcu zaobchádzalo s iným oznamovateľom závažnej protispoločenskej činnosti, vrátane policajta, ktorý je v postavení oznamovateľa závažnej protispoločenskej činnosti, resp. (ii) so žalobcom policajtom, ktorý má špecifické postavenie a ochranu chráneného oznamovateľa závažnej protispoločenskej činnosti zaobchádza úplne totožne ako s inými obvinenými policajtmi, ktorí takéto postavenie a zákonnú ochranu nemajú, čo znamená, že so žalobcom, ktorý je v zásadne odlišnej situácii (má zákonnú ochranu oznamovateľa) zaobchádza úplne rovnako ako s inými obvinenými policajtmi, ktorí takúto ochranu nemajú. Odvolací súd nezohľadnil a právne nevyhodnotil osvedčené skutočnosti a tvrdenia žalobcu z návrhu, pričom tieto svojvoľne odmietol, čím došlo k arbitrárnemu posúdeniu osvedčených skutkových okolností a ústavne neudržateľnému výkladu a aplikácii zásady rovnakého zaobchádzania. Odvolací súd sa snaží navodiť dojem, že žalovaný v návrhu neosvedčil skutočnosti, z ktorých by vyplývalo diskriminačné zaobchádzanie žalovaného so žalobcom. Tieto tvrdenia nemajú oporu v súdnom spise a sú v rozpore s návrhom žalobcu a k nemu priloženými dôkazmi. Všetky skutkové okolnosti, z ktorých vyplýva porušenie zásady rovnakého zaobchádzania žalovaného so žalobcom, boli v návrhu osvedčené. Odvolací súd absolútne svojvoľne a nekriticky prebral ničím nepreukázané tvrdenia žalovaného o nediskriminácii žalobcu, ktoré následne arbitrárne právne posúdil, a naopak osvedčenými skutočnosťami a tvrdeniami žalobcu, z ktorých vyplýva porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, sa vôbec nezaoberal, čím spôsobil nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a porušil rovnosť strán sporu. Taktiež vyčítal odvolaciemu súdu, že „... založil svoju argumentáciu skopírovaním argumentov z uznesenia ... vydaného iným senátom (8CoPr/15/2023 pozn.).

3.1. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že vydá nasledovné uznesenie: „I. Súd nariaďuje nasledovné neodkladné opatrenie: Žalovaný je povinný zdržať sa uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 25/2023 zo dňa 21. 11. 2023, personálneho rozkazu riaditeľa Úradu inšpekčnej služby č. 48/2023 zo dňa 28. 11. 2023 a personálneho rozkazu riaditeľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre č. 477/2023 zo dňa 30. 11. 2023 voči žalobcovi. II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.“

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie zamietnuť. V podstatnom uviedol, že „civilný súd nemá právomoc rozhodovať v tejto veci ... žalobca má právo na súdnu ochranu jedine podaním riadneho opravného prostriedku (rozkladu) proti personálnemu rozkazu ... a následne podaním správnej žaloby ..., v rámci ktorej môže navrhnúť aj priznanie odkladného účinku správnej žaloby.“ V ďalšom sa stotožnil s právnou argumentáciou odvolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba v zmysle ustanovenia § 448 CSP, zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému

rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

8. Dovolací súd už na tomto mieste považuje za podstatné uviesť, že z obsahu podaného dovolania nepochybne vyplýva (§ 124 ods. 1 CSP), že podstatou žalobcom podaného dovolania je jeho nesúhlas s právnym posúdením veci zo strany odvolacieho súdu (bod 3). Jeho rozsiahla dovolacia argumentácia, cez prizmu ním prezentovaného právneho stavu, smerovala proti právnym záverom odvolacieho súdu, ktoré podrobil kritike. Podľa jeho názoru malo byť v jeho veci nariadené neodkladné opatrenie tak, ako to požadoval. V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že právne aspekty posudzovania danej veci zo strany odvolacieho súdu (ktorého rozhodnutie bolo predmetom dovolacieho prieskumu v limitovanom rozsahu ustanovenia § 420 písm. f) CSP) neboli zásadného významu pri skúmaní opodstatnenosti žalobcom namietaných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko

(i) podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia,

(ii) prípadné právne posúdenie veci dovolateľom formálne podriadené pod § 420 písm. f) CSP síce môže dovolací súd vecne preskúmať, avšak iba v rozsahu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP („autentické porozumenie dovolateľovi“), ktoré však v okolnostiach danej veci bolo ex lege vylúčené (§ 357 písm. d) a e) v spojení s § 421 ods. 2 CSP) a

(iii) prípadné právne posúdenie veci sa síce môže premietnuť (aj) do porušenia práva na spravodlivý proces, ak právne závery súdu boli celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, čo však v danej veci nebolo zistené (pozri bod 15).

9. Inštitút neodkladného opatrenia upravuje CSP v § 324 a nasl. ako tzv. osobitný procesný postup, ktorému zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Cieľom inštitútu neodkladného opatrenia je poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným právam subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie, prípadne eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného sporového konania nastať. Za týmto účelom zákonodárca zakotvil zjednodušený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhoduje v lehote 30 dní bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Táto krátka zákonná lehota neumožňuje, aby súd vykonal riadne dokazovanie a nariaďoval pojednávanie. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch. Riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené (k tomu sa obdobne vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04. augusta 2020 sp. zn. III. ÚS 294/2020).

10. V podstatnom žalobca v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou, jeho rozhodnutie je neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne, v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivého procesu, a tiež to, že odvolací súd odoprel žalobcovi právo vyjadriť sa odvolacou replikou k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu, čím znemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva (bod 3).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa odvolací súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdným vadám zmätočnosti.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Žalobcom namietané vady napadnutého odvolacieho rozhodnutia (bod 10) majú priamu spojitosť predovšetkým s riadnym odôvodnením súdneho rozhodnutia. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nedáva

podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp., že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné, či arbitrárne. Dovolaním napádané rozhodnutie totiž primerane dostatočným spôsobom (vzhľadom k osobitostiam konania o nariadení neodkladného opatrenia - pozri bod 9) uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu v rámci odvolacieho konania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. Najvyšší súd konštatuje, že argumentácia odvolacieho súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam CSP týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia pre potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami (§ 325 ods. 1 CSP). Odvolací súd v rozsahu svojich nosných dôvodov uviedol, že v posudzovanej veci nebolo pre účely neodkladného opatrenia dostatočne presvedčivo osvedčené vydanie personálneho rozkazu žalovaným z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti žalobcom, teda nebolo možné dostatočne spoľahlivo usúdiť, že zo strany žalovaného došlo k diskriminačnému konaniu. Vzhľadom k tomu, že oznámenie žalobcu o protispoločenskej činnosti (zákon č. 54/2019 Z. z.) nesmerovalo priamo proti žalovanému, resp. jeho nadriadenému, nepovažoval odvolací súd ani za dostatočne presvedčivé tvrdenie žalobcu o úmysle žalovaného priamo diskriminovať žalobcu z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti. Odvolací súd uzavrel, že pokiaľ sa žalobca domáhal ochrany podľa antidiskriminačného zákona, je v prvom rade na žalobcovi tvrdiť, že na základe pravdepodobnosti skutočností možno usúdiť, že došlo k namietanému diskriminačnému konaniu. Ak je táto podmienka splnená, je to žalovaný, kto musí poskytnúť objektívne zdôvodnenie namietaného rozdielného zaobchádzania. Navrhujúca strana teda musí preukázať „na prvý pohľad“ prípad diskriminácie, teda že s ňou bolo zaobchádzané rozdielne pre niektorý z diskriminačných dôvodov. Uvedená zásada je premietnutá do ustanovenia § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona, podľa ktorého je žalovaný povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Žalobcovi preto postačuje z hľadiska splnenia svojej povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, aby v žalobe uviedol skutočnosti, z ktorých možno na prvý pohľad (prima facie) dôvodne usudzovať porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a ďalej je už na žalovanom, aby v spore preukazoval, že postupom namietaným žalobcom nedošlo z jeho strany k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. V posudzovanej veci však žalobca v návrhu ani netvrdil, že by s ním bolo zaobchádzané rozdielne oproti iným príslušníkom policajného zboru pre tvrdený diskriminačný dôvod - podanie oznámenia o závažnej protispoločenskej činnosti, pričom v tomto smere neponúkol súdu prvej inštancie ani žiadne relevantné dôkazy. Naviac, žalovaný ani neidentifikoval skupinu, s ktorou sa zaobchádzalo rozdielne a nevysvetlil ani neosvedčil porovnateľnosť svojej situácie so situáciou danej skupiny. Žalobca na opodstatnenosť svojich tvrdení o diskriminačnom konaní neuviedol, že by sa s ním z dôvodu podania oznámenia zaobchádzalo horšie ako s niekým iným, kto tento dôvod nemá a je v rovnakej či porovnateľnej situácii a neoznačil iné osoby v porovnateľnej situácii, s ktorými by bolo zaobchádzané odlišne, teda výhodnejšie. Konštatoval, že účelom ochrany podľa zákona o ochrane oznamovateľov je ochrana zamestnanca ako oznamovateľa protispoločenskej činnosti voči zamestnávateľovi, ku ktorému je zamestnanec vo vzťahu podriadenosti. Oznámenie žalobcu nesmerovalo priamo proti žalovanému, resp. nadriadenému žalobcovi, potom nemožno považovať za dostatočne osvedčené tvrdenie žalobcu o úmysle žalovaného priamo diskriminovať žalobcu z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti. Je preto nepochybne namieste záver vyslovený súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia, že preukázanie žalobcom tvrdeného diskriminačného konania zo strany žalovaného presahuje rámec dokazovania v konaní o nariadení neodkladného opatrenia. Podľa názoru najvyššieho súdu uvedené závery odvolacieho súdu nemožno považovať za celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, a to o to viac, že žalobcovi zamietnutím jeho návrhu v medziach civilného sporového poriadku nebol odňatý prístup k súdu. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je teda v odôvodnení primerane vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené v konaní, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu, navyše procesne limitovaným konaním o neodkladnom opatrení. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné, či arbitrárne).

15.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

15.2. V súvislosti s námietkou dovolateľa týkajúcou sa odopretia žalobcovho práva odvolacím súdom vyjadriť sa odvolacou replikou k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu, čím znemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 374 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prvej inštancie doručí odvolateľovi vyjadrenie k odvolaniu a umožní mu vyjadriť sa k nemu najneskôr v lehote desať dní od doručenia. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné namietané vyjadrenie žalovaného bolo zaslané právnomu zástupcovi žalobcu dňa 27. marca 2024 a doručené dňa 11. apríla 2024 (č. l. 136).

15.2.1. Dovolací súd však v súvislosti s predmetnou námietkou a citovaným ustanovením akcentuje v zmysle rozhodnutia Ústavného súdu SR IV. ÚS 19/2012 na tú skutočnosť, že súd nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania, pretože je len na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť. Dovolací súd má z obsahu spisu za preukázané, že vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a predmetné vyjadrenie by nemalo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, preto nemôže predstavovať ani porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Bolo preto výlučne na uvážení súdu, či bude vyjadrenie z hľadiska jeho obsahu považovať za podstatné a doručí ho druhej strane s možnosťou vyjadrenia sa k nemu, alebo nie. Opačný prístup vychádzajúci zo zákonných ustanovení predstavuje prílišný formalizmus, ktorý v materiálnom právnom štáte nemá miesto (ÚS SR III. ÚS 34/2017).

16. K námietke žalobcu o prevzatí (kopírovaní) argumentácie odvolacieho súdu z iného jeho rozhodnutia, v rozsahu potrebnom dovolací súd uvádza, že posudzovaný prípad bol totožný/podobný s ďalšími piatimi prípadmi, v ktorých vystupoval ten istý právny zástupca a bola v podstate tá istá skutková a právna argumentácia. Preto, pokiaľ odvolací súd v tejto veci vychádzal (na čo aj sám poukázal, pozn.) z iných podobných (skutkovo i právne) odvolacích rozhodnutí, nemožno na tom základe založiť dostatočnú intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nedôvodne namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dôvodnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

18. Vzhľadom na vyššie v súhrne uvedené dovolací súd zamietol dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP ako nedôvodné.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.